

Lifestyle

Merk versus

De multiculturele opmars binnen het mondiale modebeeld ondergraaft de almacht van de grote designhuizen » Chris Reinewald

Vroeger moesten modeontwerpers nog naar Parijs reizen om aldaar hun internationale 'keurmerk' te halen, zoals de Japanse couturiers Miyake, Watanabe en Yamamoto dat eind jaren zeventig deden. Maar inmiddels dicteren de traditionele 'mode-hubs' als Londen, Parijs, Milaan en New York niet langer de internationale mode. Fashion Weeks en internet stimuleerden de ontwikkeling van lokale mode-scenes in — pakweg — Brazilië, Rusland, Nederland, Zuid-Afrika, Oostenrijk, Korea, Chili en Vietnam. Van hieruit kunnen lokale talenten de stap naar het internationale podium zetten; zo ze dat willen.

Omgekeerd vindt in Europa zelf een multiculturalisering plaats. In de wijk rondom Brick Lane in Londen bepalen actieve Aziatische en Afrikaanse modeontwerpers mede het modebeeld: kleurige motieven in onverwachte combinaties en stoffen.

Ook gevestigde designers laten zich inspireren door deze eclectische samensmelting van culturen, zo laat de mode-expositie 'Global Fashion, Local Tradition' in het Centraal Museum te Utrecht zien. Neem bijvoorbeeld de creaties van John Galliano: alle denkbare stoffen, decoraties en stijlen verwerkte hij in een jurk. Bovendien complementeert hij zijn haute couture-creaties met vele halskettingen en tooit hij bijpassende hoofddeksele met bestek. Aan een riem bungelt ook nog een fles. Deze curieuze gewoontes komen van zeelui uit Jemen, terwijl de geborduurde kleding Midden-Europees geïnspireerd lijkt. De stijlkaart is even geschakeerd als Gallia-

uiteindelijk de almacht van de Armani-, Versace- en Gucci-wereldmerken inperken, verwacht expositiecurator José Teunissen. Het alleenrecht op het internationale modebeeld huist al lang niet meer in Europa of Amerika. Voor ontwerpers die internationaal willen doorbreken is een goede thuismarkt echter wel van belang. Zo floreert de Indiase mode- en textielindustrie doordat geëmancipeerde Indiase vrouwen en Bollywood-filmsterren vaderlandse couture van Bal, Makherjee en Kumar dragen.

Naast Galliano veel aandacht in de expositie voor topontwerper Hussein Chalayan. Prachtig zijn de vijf Ambimorphous-creaties waarmee de Turks-Cypriotische designer toont hoe hij een traditioneel Turkse klederdacht stap voor stap doorontwerpt en verknijpt tot een kittig, asymmetrisch jurkje ontstaat.

Traditiegetrouw

Transformeren lukt ook met tweedehands kleding, zoals onze (groot)ouders dat nog deden. De toevalsfactor hierbij maakt het extra spannend. Zo stelt de Malinees-Parijse ontwerper Xuly Bët sinds 1989 luidruchtige combinaties samen uit felgekleurde en fiks gedecoreerde stoffen. Inmiddels is de vraag naar zijn couture zo groot dat Bët te weinig geschikte tweedehands kleding kan vinden. Vanuit hetzelfde mixprincipe ontwerpt hij nu met nieuwe materialen. Dankzij Bët prijkt het continent Afrika inmiddels op de internationale

hoefde conservator José Teunissen niet ver te reizen. Vanachter haar computer speurde ze interessante collecties op. 'Dat is wat riskant, maar alles bleek in het echt nog veel mooier,' zegt ze. 'Ook een beetje slimme ontwerper jaagt via internet op trends. Je hoeft daarvoor niet per se in het Westen te wonen. Als je maar over internationale agenten beschikt, kan je gewoon in je dorpje met dorpsvrouwen aan geborduurde stoffen blijven werken.'

Zoals uit de collecties van Galliano en Chalayan blijkt, houden wereldwijd actieve ontwerpers uit ideële overwegingen nu wel meer vast aan hun afkomst en — onder invloed van de tv — de uitstervende handwerktradities. In Brazilië werkt een collectief van tachtig vrouwen, Coopa Roca, met speciale knooptechnieken. En in Canada leveren vingerbreiende Indianen repen bont aan als basismaterialen voor modeontwerpers.

Teunissen: 'Je merkt ook dat niet-westerse ontwerpers na hun opleiding aan St Martins in Londen, bij Parsons in New York of in Antwerpen terug in eigen land hun onderneming opzetten,

